

Aartsbisdom Utrecht
Maliebaan 38-40 3581 CR Utrecht
Postbus 14019 3508 SB Utrecht
Telefoon 030 – 2361570
E-mail: secretariaat@aartsbisdom.nl

Decreet tot onttrekking aan de goddelijke eredienst van de HH. Martelaren van Gorcumkerk te Rekken

WILLEM JACOBUS KARDINAAL EIJK

door de genade van God en de gunst van de Apostolische Stoel
Aartsbisschop van Utrecht

Gezien het feit

dat het bestuur van de R.-K. Parochie van de HH. Paulus en Ludger te Groenlo, Rekken en omgeving (hierna te noemen: het parochiebestuur) middels een brief d.d. 29 april 2021 aan ondergetekende een met redenen omkleed verzoek heeft voorgelegd om de HH. Martelaren van Gorcumkerk gelegen aan de Rekkenseweg 40 te Rekken, op 10 juli 2021 aan de goddelijke eredienst te onttrekken;

Overwegende

dat een eerste vermelding van een kapel in Rekken stamt uit het jaar 1246 en dat er in 1379 een kapel stond op het erve Groothoed, die gewijd was aan St. Antonius Abt;

dat de protestantse hervorming de Rekkense katholieken noodzaakte om ter kerke te gaan in Riekenberg op een uur loopafstand;

dat vanaf 1868 de pastoor van Eibergen Petrus van den Hurk ijverde voor de bouw van een bijkerk in Rekken voor de rooms-katholieke gemeenschap die destijds 280 zielen telde;

dat in 1870 de katholieke gemeenschap in Rekken van de toenmalige aartsbisschop van Utrecht Andreas Ignatius Schaepman toestemming ontving om een kerk te bouwen;

dat de architect Gerard te Riele de kerk te Rekken deels naar het voorbeeld van de middeleeuwse kerk te Blauwkapel ontwierp als eenbeukige kruiskerk met vijfzijdig gesloten koor en een toren met slanke naaldspits;

dat na een grootschalige collecte in het hele Aartsbisdom Utrecht de kerk in 1871 en 1872 gebouwd werd en op 3 september 1872 plechtig ingewijd werd en als één van de eerste kerken in Nederland gesteld werd onder het patronaat van de Martelaren van Gorcum, die kort daarvoor heilig verklaard waren en wier het derde eeuwfeest juist in dat jaar gevierd werd;

dat de kerk te Rekken bediend werd vanuit Eibergen, maar dat in 1910 eerste stappen gezet werden tot oprichting van een zelfstandige parochie en dat in juli 1914 de Eibergse kapelaan W. de Groot opdracht kreeg tot stichting van de parochie van Rekken;

dat op 19 juli 1914 de inschrijving voor een bijdrage voor de nieuwe pastorie geopend werd en dat kapelaan De Groot toen intekende voor een groot deel van het benodigde bedrag en dat in februari 1915 met de bouw van de pastorie gestart kon worden;

dat op 26 september 1915 de grenzen van de parochie van Rekken werden vastgelegd en deze tot zelfstandige parochie verheven werd en dat op 30 september de pastoor feestelijk kon worden ingehaald;

dat de parochie van Rekken in 1928 haar eigen schoolgebouw in gebruik kon nemen, dat in 1951 vergroot werd en in 1960 werd uitgebreid met een kleuterschool;

dat het koor van de HH. Martelaren van Gorcumkerk in de loop van de 20^e eeuw meerdere malen gewijzigd is, waarbij de originele preekstoel en communiebank in 1932 vervangen werden door een nieuwe preekstoel en een nieuwe communiebank, die thans niet meer aanwezig zijn, en dat bij de restauratie in 1954 glas-in-loodramen van Gerard Lelivelt in het koor en aan de westzijde geplaatst zijn;

dat door een decreet van ondergetekende d.d. 8 oktober 2010 de parochies van Beltrum, Eibergen, Groenlo, Lievelde, Neede, Rekken en Rietmolen zijn gefuseerd tot de St. Paulusparochie;

dat op 1 juli 2017 pastorale samenwerking tot stand is gekomen tussen de St. Paulusparochie en de St. Ludger Parochie en dat deze parochies sindsdien beschikten over één gezamenlijk pastoraal team en één gezamenlijk pastoraal beleid en dat deze parochies door een besluit van ondergetekende op 1 januari 2021 zijn gefuseerd tot de huidige R.-K. Parochie HH. Paulus en Ludger;

dat het bestuurlijke beleid van de parochie van de HH. Paulus en Ludger zoals omschreven in het fusiedocument 'Onze verbondenheid is onze kracht' het in gang gezette beleid uit de bestuurlijke beleidsplannen 'Moed en vertrouwen' (2018-2021) van de St.- Paulusparochie en 'Vertrouwen in de toekomst' (2018-2023) van de St.-Ludgerparochie beoogt voort te zetten ten dienste van het pastoraal beleid dat omschreven is in het pastorale beleidsplan 'Verbonden in Christus' (2021-2025);

dat conform een besluit van ondergetekende de H. Calixtusbasiliek in Groenlo dient als eucharistisch centrum van de gefuseerde parochie en dat volgens de pastorale beleidsplannen 'Met gelovig vertrouwen de toekomst in' (2018-2021) en 'Verbonden in Christus' (2021-2025) in de H. Bonifatiuskerk in Lichtenvoorde voor zover mogelijk elke zondag eucharistie gevierd zal worden, terwijl in de kerken te Beltrum, Eibergen, Winterswijk en Zieuwent tweewekelijks een liturgische viering plaats zal vinden;

dat het het parochiebestuur zwaar valt om nu een vierde verzoek aan ondergetekende te moeten doen om een kerk van de parochie aan de goddelijke eredienst te onttrekken, maar dat volgens het parochiebestuur de transitie van volkskerk naar een geloofsgemeenschap waarvan het lidmaatschap niet langer vanzelfsprekend is, in de parochie van de HH. Paulus en Ludger met een zodanige krimp gepaard gaat dat het parochiebestuur zich genoodzaakt ziet om dit

verzoek te doen, zij het met pijn in het hart, maar met het vertrouwen dat parochie van de HH. Paulus en Ludger, inclusief de kleine Rekkense geloofsgemeenschap, als missionaire parochie naar het voorbeeld van Paulus en Ludger present kan zijn in de Oost-Achterhoek;

dat het aantal parochianen in Rekken in de periode 2011 – 2019 afgenomen is van ongeveer 550 naar ongeveer 400;

dat de rooms-katholieke geloofsgemeenschap van Rekken deel uitmaakt van de kleine dorpsgemeenschap van Rekken van ongeveer 1300 inwoners en dat het aantal inwoners van het dorp aan de grens met Duitsland dalende is;

dat het aantal kerkgangers in de periode 2012 – 2019 in Rekken afgenomen is van ongeveer 60 naar ongeveer 35;

dat er in de jaren 2017 – 2019 geen dopelingen, eerste communicanten of vormelingen uit Rekken kwamen en evenmin huwenden;

dat het aantal vrijwilligers in Rekken daalde van ongeveer 40 in 2017 naar ongeveer 30 in 2019 en dat het parochiebestuur constateert dat de vrijwilligers overwegend ouder zijn en dat het moeilijker wordt om belangrijke lokale taken te vervullen;

dat het besluit van het parochiebestuur om de kerk te Rekken voor te dragen voor onttrekking aan de goddelijke eredienst mede ingegeven is vanuit de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de vrijwilligers;

dat het parochiebestuur constateert dat de situatie in de parochie bij ongewijzigd beleid de spankracht van de pastores verre te boven gaat, maar dat het parochiebestuur zich ook verantwoordelijk weet voor een evenwicht tussen menskracht en het te verrichten werk en daarom het centraliseren van de pastorale taken onvermijdelijk acht en tevens constateert dat het nodig is dat de pastores zich meer kunnen inzetten voor geloofsvorming en geloofsgroei;

dat de HH. Martelaren van Gorcumkerk te Rekken een onderhoudsintensief gebouw is en dat de voorzieningen voor groot onderhoud in 2020 voor een groot deel achterstallig onderhoud betreffen;

dat het exploitatietekort over 2020 ruim 2 x zo groot was als de som van de baten;

dat onttrekking aan de goddelijke eredienst het financiële beleid van de parochie dient, aangezien de bijdrage van de parochianen uit de locatie Rekken marginaal is, er nauwelijks bezittingen zijn die inkomsten kunnen genereren, er in de komende jaren geen kentering in positieve zin in de exploitatie te verwachten is en de locatie Rekken thans nog kan bestaan omdat de locatie deel uitmaakt van het grotere geheel van de HH Paulus en Ludger Parochie, zonder welke een faillissement van de locatie Rekken onafwendbaar zou zijn;

Tevens overwegende

dat op 1 oktober 2017 een vrijwilligersmiddag plaatsvond waarop met de vrijwilligers naar aanleiding van de te hoge onderhoudskosten van de pastorie die gebleken waren uit een rapport van de monumentenwacht, gesproken werd over de noodzaak om de pastorie te verkopen en

tevens gesproken werd over de toekomst van het kerkgebouw, waarbij de verwachting was dat de regelmatige viering van de eucharistie op termijn beëindigd zou moeten gaan worden;

dat tijdens de nieuwjaarsreceptie van de parochie op 7 januari 2018 de plannen voor verkoop van de pastorie uitgelegd zijn en het verzoek gedaan is om de verdere plannen met een grotere werkgroep uit te werken;

dat op 23 februari 2018 een overleg tussen het locatiebestuur en de werkgroepen plaatsvond;

dat op 7 maart 2018 een parochieavond gehouden werd, waarop ca. 45 personen aanwezig waren, waarop onder meer gesproken werd over het maken van een plan voor het behoud van het kerkgebouw en daartoe een werkgroep opgericht is die in eerste instantie uit 7 parochianen bestond en later uitgebreid werd naar 11 parochianen;

dat op 1 mei 2018 de Rekkense pastorie is verkocht en overlegd is met parochiebestuur omtrent de aanpassingen in de kerk;

dat op 21 juni 2018 overleg plaatsvond tussen het parochiebestuur, de adviseur bouwzaken van het Aartsbisdom Utrecht en het locatiebestuur waarbij zowel de mogelijkheden voor het behoud van de kerk besproken zijn als ook de optie van overname voor een symbolisch bedrag;

dat de Rekkense gemeenschap zich ingezet heeft voor behoud van het kerkgebouw te Rekken en daartoe in augustus en september 2018 een toekomstvisie voor de kerk te Rekken opgesteld heeft en voorgelegd heeft aan het parochiebestuur;

dat in oktober 2018 het bestuurlijk beleidsplan van de parochie St. Paulus bekend gemaakt werd waarin besloten werd om op termijn de eucharistievieringen in 4 van de 7 kerken te staken en deze kerken uiterlijk 2026 aan de goddelijke eredienst te laten onttrekken;

dat het bestuurlijk beleidsplan op 13 januari 2019 besproken is op de nieuwjaarsreceptie annex vrijwilligersmiddag, waarbij gesproken is over onderzoek naar de mogelijkheden voor overname van het kerkgebouw;

dat op 14 mei 2019 het locatiebestuur vergaderde met de pastoor en de plannen voor de kerk te Rekken besprak alsmede het besluit dat het pastoraal team stopt met vieringen in Rekken en dat daar alleen nog bijzondere vieringen in overleg mogelijk zijn;

dat op 5 juni 2019 overleg met werkgroepen en vrijwilligers en betrokkenen plaatsvond waarbij voorlopige plannen voor het kerkgebouw gepresenteerd werden;

dat op 1 juni 2019 de plannen voor overname van de kerk door een stichting voorzien van een financiële onderbouwing ingediend werden bij het parochiebestuur;

dat op 25 september 2019 overlegd is met koren, koster en locatiebestuur over de toekomstige situatie waarin er geen eucharistievieringen in Rekken meer zullen plaatsvinden;

dat op 12 januari 2020 een nieuwjaarsbijeenkomst, gecombineerd met een vrijwilligersbijeenkomst, plaatsvond, waarbij ca. 25 personen aanwezig waren en uitleg gegeven werd over de plannen met het kerkgebouw en de onttrekking aan de eredienst en gelegenheid geboden werd om vragen te stellen;

dat op 11 februari 2020 een parochiebijeenkomst in Rekken plaatsvond waarbij de plannen voor het kerkgebouw gepresenteerd werden aan ca. 40 parochianen, die deze zeer positief ontvangen hebben;

dat op 29 februari 2020 tijdens de dorpsbijeenkomst 'Aantrekkelijk Rekken' de plannen voor het kerkgebouw gepresenteerd werden;

dat op 23 juli 2020 de Stichting behoud kerkgebouw Martelaren van Gorcum te Rekken opgericht werd;

dat in de HH. Martelaren van Gorcum kerk van Rekken op Kerstavond 2020 de laatste Eucharistieviering plaatsvond en dat sindsdien de H. Eucharistie niet meer in Rekken gevierd wordt en dat er ook geen andere liturgische vieringen meer plaatsvinden;

dat de beheercommissie te Rekken gezien de wankelende financiële situatie gevoegd bij de geconstateerde hiaten in de vitaliteit van de geloofsgemeenschap en de taaklast die op vrijwilligers in kernfuncties ligt, unaniem ingestemd heeft met het starten van het proces, dat moet leiden naar het onttrekken van de kerk aan de goddelijke eredienst;

dat in de parochie van de HH. Paulus en Ludger een diaken de gemeenschappen begeleidt waarvan het kerkgebouw een herbestemming zal verkrijgen en dat hij de geloofsgemeenschap in Rekken stimuleert om als kleine geloofsgemeenschap op bescheiden wijze present te zijn in het dorp Rekken, met in achtneming van de mogelijkheden en spankracht ter plaatse en in verbondenheid met de Parochie HH. Paulus en Ludger;

dat een plaatselijke initiatiefgroep te Rekken, georganiseerd in een stichting, het kerkgebouw als beeldbepalend element in het kleine dorp een herbestemming wil geven als dorpshuis waarin activiteiten plaats kunnen vinden en dat deze herbestemming aansluit bij een duidelijke behoefte aan een ontmoetings – en activiteitencentrum;

dat de plannen die de stichting met de kerk heeft, passen bij een waardige herbestemming van een kerkgebouw in een kleine en hechte dorpsgemeenschap en dat over het plan in ruime mate is gecommuniceerd met de inwoners van Rekken;

dat het parochiebestuur steeds is geïnformeerd over de vorderingen in de ontwikkeling van het plan en geconstateerd heeft dat er draagvlak voor het plan is;

dat op 14 en 22 december 2020 hoorzittingen gehouden werden in Rekken inzake de voorgenomen onttrekking van de kerk aan de goddelijke eredienst en dat bij deze hoorzittingen 12 respectievelijk 9 personen aanwezig waren en dat het parochiebestuur voor de aanwezigen heeft uiteengezet dat gezien de huidige tanende vitaliteit van de geloofsgemeenschap en de te verwachten ontwikkelingen zoals krimp en het zeer moeilijk bemensen van kernfuncties in de geloofsgemeenschap nu en in de toekomst, de locatieraad unaniem heeft ingestemd met het zoeken naar een herbestemming van het kerkgebouw en het starten van de procedure tot onttrekking aan de goddelijke eredienst en dat tijdens de beide hoorzittingen ondanks een oproep daartoe geen van de aanwezigen een bezwaar naar voren heeft gebracht en dat iedereen zich kon vinden in de voorgenomen plannen met kerkgebouw;

dat niet met een pastoraatsgroep overlegd kon worden, omdat deze in de locatie Rekken niet aanwezig is;

dat de parochianen uit Rekken voortaan ter kerke kunnen gaan in de H. Calixtusbasiliek te Groenlo, het eucharistisch centrum van de parochie, op 14 km afstand, of in de H. Mattheuskerk te Eibergen, op 6 km afstand van Rekken;

dat het parochiebestuur tot overeenstemming is gekomen met een koper die de HH. Martelaren van Gorcumkerk te Rekken een waardige herbestemming wil geven die past bij het karakter van Rekken;

Voorts overwegende

dat de leden van de Priesterraad van het Aartsbisdom Utrecht op 6 mei 2021 zijn ingelicht over de pastorale situatie in de R.-K. Parochie HH. Paulus en Ludger te Groenlo, Rekken en omgeving in het algemeen en over die van de geloofsgemeenschap rond de HH. Martelaren van Gorcumkerk te Rekken in het bijzonder en zijn gehoord inzake het verzoek van het parochiebestuur aan ondergetekende om de HH. Martelaren van Gorcumkerk te Rekken aan de goddelijke eredienst te onttrekken en ondergetekende op 18 mei 2021 geadviseerd hebben om in te gaan op dit verzoek;

dat de voorbereiding van het onderhavige decreet blijktens bovenstaande overwegingen is geschied in overeenstemming met canon 1222, § 2 en canon 50 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983;

dat, gelet op het bovenstaande en op canon 1222, § 2 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983, sprake is van een ernstige reden die het raadzaam maakt dat de HH. Martelaren van Gorcumkerk te Rekken niet langer voor de goddelijke eredienst worden gebruikt;

Besluit

dat de HH. Martelaren van Gorcumkerk gelegen aan de Rekkenseweg 40 te Rekken, met ingang van 10 juli 2021 aan de goddelijke eredienst wordt onttrokken en

dat de in de HH. Martelaren van Gorcumkerk achterblijvende altaren, zowel vaste als verplaatsbare, geëxsecreerd zijn oftewel hun wijding of zegening verliezen (canon 1238, § 2 CIC/1983) met ingang van de datum waarop de HH. Martelaren van Gorcumkerk wordt onttrokken aan de goddelijke eredienst;

En gelast

dat de pastoor en de overige leden van het bestuur van de R.-K. Parochie HH. Paulus en Ludger er zorg voor dragen dat de nog in de HH. Martelaren van Gorcumkerk aanwezige kerkinventaris die eigendom is van de R.-K. Parochie HH. Paulus en Ludger tijdig veilig gesteld wordt;

dat herbestemming van de eventueel nog in de HH. Martelaren van Gorcumkerk aanwezige kerkinventaris met inachtneming van artikel 53 van het Algemeen Reglement voor het Bestuur van een Parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland dient plaats te vinden;

dat dit decreet ter kennis wordt gebracht van de parochianen van de R.-K. Parochie HH. Paulus en Ludger en overigens op de gebruikelijke wijze wordt bekendgemaakt.

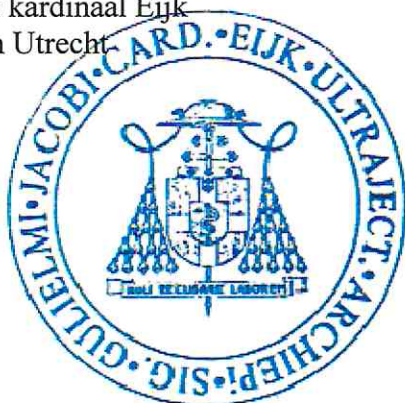
Binnen de termijn van 10 nuttige dagen na betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983 aan ondergetekende een verzoek om verbetering of herziening van dit decreet gedaan worden.

Als datum van betekening van dit decreet bepaal ik 21 mei 2021.

Gegeven te Utrecht, 20 mei 2021

Handwritten signatures in blue ink: "J.W. K. E. L." and "W.H. van den Dool".

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk
Aartsbisschop van Utrecht

drs. W.H. van den Dool, diaken
Kanselier Aartsbisdom Utrecht

